

Vymezení některých pojmů použitých v šetření

- **Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav** je nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok.
- **Vrozené postižení** mění veškeré podmínky vývoje, mění sociální vztahy, vyřazuje některé druhy podnětů, omezuje od počátku vývojové možnosti dítěte. Na druhé straně se dítě žijící s postižením od narození na něj lepe adaptuje.
- **Získané postižení** méně zasahuje vývoj funkcí osobnosti, které se až do doby vzniku postižení mohly vyvíjet normálně, klade však daleko větší nároky na adaptaci, zvláště v oblasti postižené funkce. Získané postižení znamená obvykle velký zásah do osobnosti, způsobuje duševní trauma a subjektivně je velice hluboce prožíváno.
- **Byty v domech s pečovatelskou službou** jsou určeny především pro občany, kteří dosáhli věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu, a pro občany, kteří jsou plně invalidní a jejichž celkový zdravotní stav je takový, že nepotřebují komplexní péči, a jejichž zdravotní stav a věk umožňuje vést poměrně samostatný život ve vhodných podmínkách.
- **Byty zvláštního určení** jsou byty zvláště stavebně upravené pro ubytování osob zdravotně postižených, a to pohybově (zejména imobilních osob na invalidním vozíku) nebo osob postižených zrakově či sluchově. Byty v domech zvláštního určení jsou byty v domech s pečovatelskou službou a v domech s komplexním zařízením pro zdravotně postižené občany.
- **Částečný invalidní důchod** (§ 43 zákona o důchodovém pojištění) – pojištěnec má nárok, jestliže se stal částečně invalidním
  - a) a získal potřebnou dobu pojištění, nebo
  - b) následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).
- **Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením** (vyhláška č.182/1991 Sb)
  - a) příspěvky na opatření zvláštních ortopedických, kompenzačních a jiných pomůcek
  - b) příspěvek na úpravu bytu
  - c) příspěvek na zakoupení motorového vozidla
  - d) příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla
  - e) příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla
  - f) příspěvek na provoz motorového vozidla
  - g) příspěvek na individuální dopravu
  - h) příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu
  - i) příspěvek na úhradu za užívání garáže
  - j) příspěvek úplně nebo prakticky nevidomým občanům
  - k) příspěvek na zvýšené životní náklady, určený úplně nebo prakticky nevidomým občanům
- **Dávky státní sociální podpory** (zákon č. 117/1995)
  - a) přídavek na dítě
  - b) rodičovský příspěvek
  - c) sociální příplatek
  - d) příspěvek na bydlení
  - e) porodné
  - f) pohřebné
  - g) dávky pěstounské péče
- **Disabilita** je narušení zdravotního stavu na úrovni konkrétního jedince.
- **Handicap** vyplývá z poruchy nebo disability. Je společenským jevem. Funkční porucha může omezovat osobu různým způsobem. Její míra se stanovuje stupněm zdravotního postižení (dítě dlouhodobě nemocné, osoba dlouhodobě zdravotně postižená a osoba dlouhodobě těžce zdravotně postižená).
- **Chráněné bydlení** je dlouhodobá pobytová služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Chráněné bydlení má formu individuálního nebo skupinového bydlení; osobě se poskytuje podle potřeby podpora osobního asistenta. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv a zájmů.

- **Invalidita** je ztráta nebo omezení schopnosti soustavné výdělečné činnosti, kterou se rozumí schopnost pojištěnce vlastní prací dosáhnout výdělek odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem. Základem posuzování invalidity je zjištění dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále jen DNZS) a pracovního potenciálu posuzovaného pojištěnce. V našem systému důchodového pojištění existují následující typy invalidity:
  - plná invalidita (§ 39 zákona o důchodovém pojištění) – jestliže z důvodů DNZS poklesla pojištěncova schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %,
  - částečná invalidita (§ 44 zákona o důchodovém pojištění)– jestliže z důvodů DNZS poklesla pojištěncova schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %,
- **Normální starobní důchod** (§ 29 zákona o důchodovém pojištění) – pojištěnec získal dobu pojištění:
  - a) nejméně 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (dále jen "důchodový věk"), nebo
  - b) 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku.
- **Osobami se zdravotním postižením** se rozumí fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány plně invalidními („osoby s těžším zdravotním postižením“) nebo částečně invalidními („osoby se zdravotním postižením“) anebo rozhodnutím úřadu práce uznány zdravotně znevýhodněnými („osoby zdravotně znevýhodněné“).
- **Plný invalidní důchod** (§ 38 zákona o důchodovém pojištění) – pojištěnec má nárok, jestliže se stal
  - a) plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud ke dni vzniku plné invalidity nesplnil podmínky nároku na normální starobní důchod, popřípadě, byl-li přiznán předčasný trvale krácený starobní důchod, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
  - b) plně invalidním následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).
- **Podporované bydlení** je sociální služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.
- **Porucha** je narušení zdravotního stavu na úrovni orgánů.
- **Předčasný dočasně krácený starobní důchod** (§ 30 zákona o důchodovém pojištění)– pojištěnec získal dobu pojištění nejméně 25 let a:
  - a) ke dni, od něhož má být důchod přiznán, je poživitelem částečného invalidního důchodu (příp. se mu tento důchod nevyplácí pro výši příjmů), pokud mu do dosažení důchodového věku chybí nejvýše dva roky,
  - b) pobíral plný invalidní důchod nepřetržitě aspoň po dobu pěti let, pokud nárok na tento důchod zanikl a ke dni jeho odnětí do dosažení důchodového věku chybí nejvýše pět let.
- **Předčasný trvale krácený starobní důchod** (§ 31 zákona o důchodovém pojištění) – pojištěnec má nárok :
  - a) získal dobu pojištění nejméně 25 let, a
  - b) do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše tři roky.
 Přiznání tohoto důchodu vylučuje nárok na normální starobní důchod.
- **Sirotčí důchod** (§ 52 zákona o důchodovém pojištění) – má nárok nezaopatřené dítě, zemře-li
  - a) rodič (osvojitel), nebo
  - b) osoba, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů, a dítě na ni bylo v době její smrti odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče.
 Jestliže rodič (osvojitel) nebo osoba uvedená pod písmenem b) byli poživateli starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřeli následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání). Oboustranně osiřelé dítě má nárok na sirotčí důchod po každém ze zemřelých rodičů.
- **Vdovský/vdovecký důchod** (§ 49 a § 50 zákona o důchodovém pojištění)– vdova (vdovec) má nárok, po zemřelém manželovi (manželce), který
  - a) byl poživitelem starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu, nebo
  - b) splnil ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřel následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).